

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานอธิการบดี กองคลังและทรัพย์สิน โทร ๒๑๖๓

ที่ ศธ ๐๖๐๐/ว ๐๔๕๖๘

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง ขอให้เตรียมความพร้อมในการบันทึกบัญชี ควบคุมสินค้าและต้นทุนขาย ด้วยวิธี perpetual

เรียน หัวหน้าส่วนงาน/หน่วยงาน

ตามที่กรมบัญชีกลางได้จัดโครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ สำหรับหน่วยงานของรัฐ รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ซึ่งมหาวิทยาลัยและทุกส่วนงานจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ โดยในการอบรมดังกล่าว กรมบัญชีกลางได้แจ้งว่าตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๒ เรื่องสินค้าคงเหลือ ให้ทุกหน่วยงานทำการบันทึกบัญชี ควบคุมสินค้า และต้นทุนขาย ด้วยวิธี perpetual ซึ่งจะเริ่มใช้งานตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงขอให้ส่วนงานที่มีการซื้อขายสินค้า ขอให้เตรียมความพร้อมและดำเนินการตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๒ เรื่องสินค้าคงเหลือ ด้วยวิธีการ perpetual ทั้งนี้กองคลังและทรัพย์สินได้แนบเอกสารการอบรมเรื่องมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๒ มาด้วย และสามารถดาวน์โหลดมาตรฐานการบัญชี ฯ ได้ที่เว็ปกรมบัญชีกลาง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์วัชรินทร์ กาสลัก)

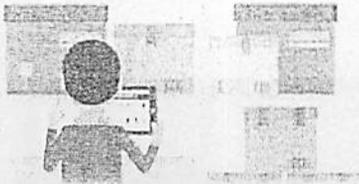
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

กรมบัญชีกลาง

The Comptroller General's Department (CGD)

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 12 เรื่อง สินค้าคงเหลือ

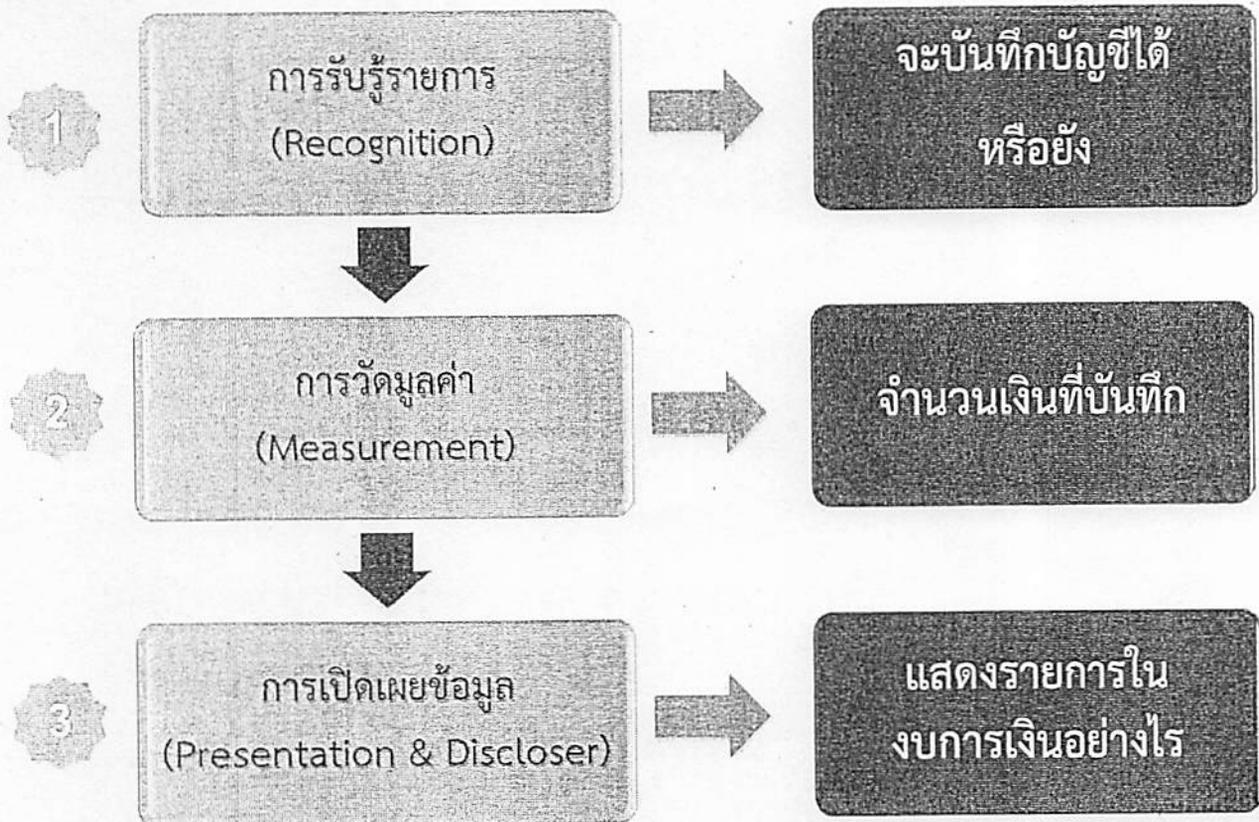
กลุ่มงานมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
กองบัญชีภาครัฐ

ประเด็นที่สำคัญ

1. วัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ
2. ขอบเขต
3. คำนิยาม + ตัวอย่าง
4. การวัดมูลค่ารายการ
5. ต้นทุนสินค้าคงเหลือ
6. การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ
7. การเปิดเผยข้อมูล

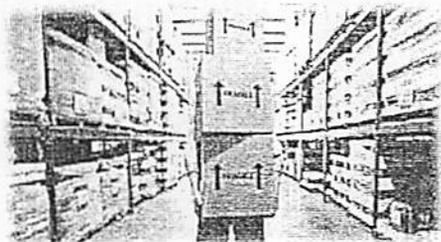
ผู้ใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

วัตถุประสงค์

- เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสินค้ำคงเหลือ กล่าวคือ จำนวนต้นทุนที่จะรับรู้เป็นสินทรัพย์และยกยอดไปจนกว่าจะมีการรับรู้รายได้ที่สัมพันธ์กัน
- การคำนวณหาต้นทุนของสินค้ำคงเหลือและการรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในภายหลัง รวมทั้งการปรับลดมูลค่าสินค้ำคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

ย่อหน้าที่ 1

ขอบเขต

ให้ถือปฏิบัติกับสินค้าคงเหลือทุกประเภท ยกเว้น

- งานระหว่างก่อสร้างภายใต้สัญญาก่อสร้างซึ่งรวมถึงสัญญาการให้บริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง
- เครื่องมือทางการเงิน
- สินทรัพย์ชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเกษตร และผลิตผลทางการเกษตร ณ จุดเก็บเกี่ยว

ย่อหน้าที่ 2

ขอบเขต

ไม่ถือปฏิบัติกับการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือจากกรณี

- ผู้ผลิตสินค้าทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์จากป่า และผลิตผลทางการเกษตร ภายหลังจากการเก็บเกี่ยว แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ เนื่องจากสินค้าเหล่านี้ วัดมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า จะรับรู้เป็นกำไร/ขาดทุนในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลง
- นายหน้า-ผู้ค้าผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม หักต้นทุนในการขาย ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุน ในการขายจะรับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุนในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่า

ย่อหน้าที่ 3

คำนิยาม

สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้

- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้า
- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อการบริโภคหรือแจกจ่ายในการให้บริการ
- ถือไว้เพื่อขายหรือแจกจ่ายตามลักษณะการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
- อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขายหรือการแจกจ่าย

ย่อหน้าที่ 7

คำนิยาม

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (Net Realizable Value) หมายถึง

- ราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายได้ตามลักษณะการดำเนินงานตามปกติ หักด้วย
 - ประมาณการต้นทุนในการผลิตสินค้านั้นให้เสร็จ และ
 - ต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อขายสินค้า การแลกเปลี่ยนหรือการแจกจ่าย

ราคาทุนเปลี่ยนแปลงปัจจุบัน (Current Replacement Cost) หมายถึง

- ราคาทุนของสินทรัพย์ที่จะเกิดขึ้นแก่หน่วยงานเพื่อจัดหาสินทรัพย์ ณ วันที่ในรายงาน

ย่อหน้าที่ 7

ตัวอย่างสินค้าคงเหลือ

- (ก) กระสุน
- (ข) สินค้าอุปโภคบริโภค
- (ค) วัสดุในการบำรุงรักษา
- (ง) อะไหล่สำหรับอาคารและอุปกรณ์นอกเหนือจากรายการที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- (จ) สินค้ายุทธปัจจัย (ตัวอย่างเช่น พลังงานสำรอง)
- (ฉ) เงินตราคงเหลือที่ยังไม่ได้นำออกใช้หมุนเวียน

ย่อหน้าที่ 10

ตัวอย่างสินค้าคงเหลือ

- (ช) งานระหว่างทำ รวมถึง
 - (1) วัสดุทางการศึกษา/วัสดุในการฝึกอบรม
 - (2) การให้บริการลูกค้า ซึ่งบริการเหล่านั้นมีลักษณะที่ผู้รับบริการและผู้ให้บริการมีอิสระในการต่อรองราคากัน เช่น การบริการงานวิจัย การศึกษา การรักษาพยาบาล การบริการให้คำปรึกษาและการสอบบัญชี เป็นต้น
- (ซ) ที่ดิน/อุปกรณ์ที่ถือไว้เพื่อขาย

ย่อหน้าที่ 10

การวัดมูลค่าสินค้ายกเหลือ

1. สินค้ายกเหลือต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิ
ที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า (กรณีทั่วไป)

ย่อหน้าที่ 13

2. สินค้ายกเหลือที่ได้มาจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน
ราคาทุนของสินค้านั้นต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม
ของสินค้า ณ วันที่ได้รับสินค้านั้นมา

ย่อหน้าที่ 14

11

การวัดมูลค่าสินค้ายกเหลือ

3. สินค้ายกเหลือต้องวัดมูลค่าทุนหรือราคาทุนเปลี่ยนแปลง
ปัจจุบัน แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า สำหรับรายการ

3.1 การแจกจ่ายที่ไม่มีค่าตอบแทนหรือมี
ค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย

3.2 งานระหว่างทำของสินค้ายกเหลือที่มีไว้แจกจ่าย
ที่ไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย

ย่อหน้าที่ 15

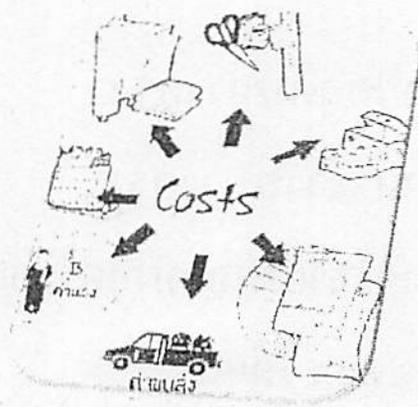
12

ต้นทุนของสินค้าคงเหลือ

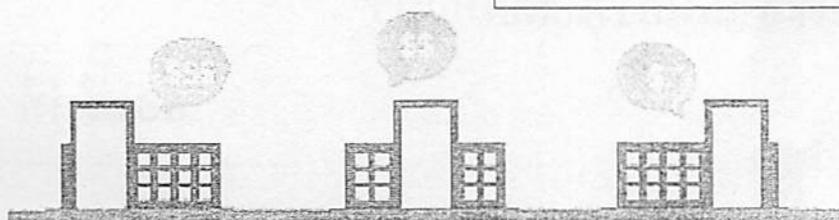
👍 ต้นทุนในการซื้อ

👉 ต้นทุนแปลงสภาพ

👉 ต้นทุนอื่น

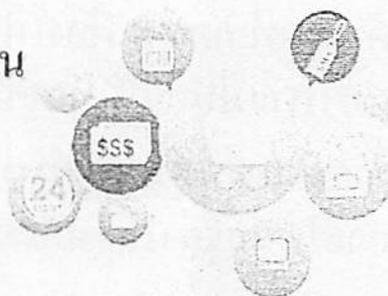
ย่อหน้าที่ 16

ต้นทุนในการซื้อ

ราคาซื้อ

- + อากาศเข้า และภาษีอื่น (สุทธิจากจำนวนที่หน่วยงานจะได้รับคืนในภายหลังจากหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี)
- + ค่าขนส่ง ค่าขนถ่าย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบ และบริการ
- ส่วนลดการค้า เงินที่ได้รับคืนและรายการอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน

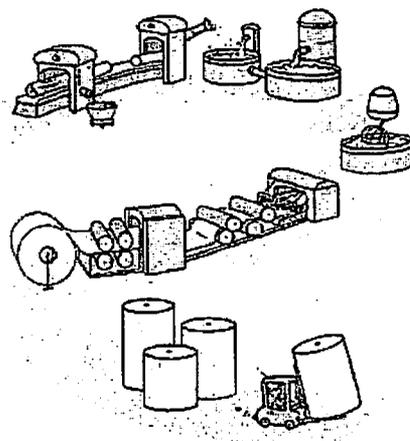

ย่อหน้าที่ 17

** ไม่รวมผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าคงเหลือ

ต้นทุนแปลงสภาพ

- ค่าวัตถุดิบทางตรง
- ค่าแรงงานทางตรง
- ค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่
 - ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่
 - ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร

ย่อหน้าที่ 18

15

ต้นทุนอื่น

- ต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อทำให้สินค้าคงเหลืออยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- ตัวอย่างต้นทุนที่ไม่นำมารวมเป็นต้นทุนสินค้า และให้รับรู้ค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น

ย่อหน้าที่ 22-23

- วัตถุดิบ ค่าแรง หรือค่าใช้จ่ายการผลิตอื่นที่สูญเสียนอกว่าปกติ
- ต้นทุนในการเก็บรักษา เว้นแต่ต้นทุนที่จำเป็นเพื่อการผลิตต่อไป
- ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

16

การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ

1. วิธีราคาเจาะจง (Specific Cost)
2. วิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO)
3. วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
(Weighted Average)

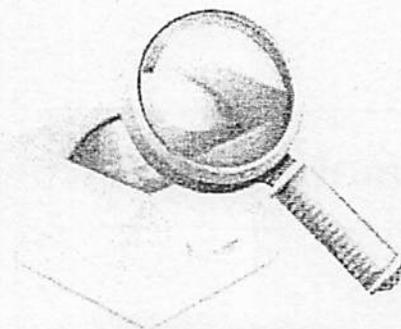
ย่อหน้าที่ 30, 33

การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ (ต่อ)

วิธีราคาเจาะจง (Specific Cost)

เป็นวิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือซึ่งไม่อาจสับเปลี่ยนกันได้ หรือเป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับลูกค้ารายใดรายหนึ่ง หรือแยกต่างหากไว้สำหรับโครงการหนึ่งโครงการใดโดยเฉพาะ

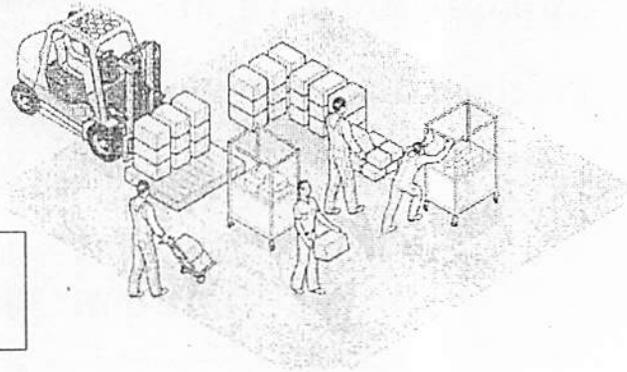
ย่อหน้าที่ 30

การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ (ต่อ)

วิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO)

เป็นวิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือโดยรายการใดที่ซื้อมาหรือผลิตขึ้นก่อนจะนำไปขายก่อน

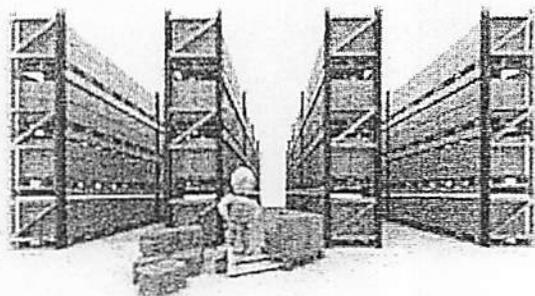
ย่อหน้าที่ 35

19

การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ (ต่อ)

วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average)

เป็นวิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือโดยถัวเฉลี่ยต้นทุนของสินค้าที่เหมือนกัน ณ วันต้นงวดกับต้นทุนที่ซื้อมาหรือผลิตขึ้นระหว่างงวด

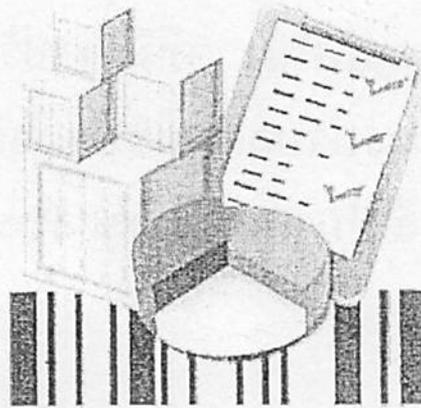

ย่อหน้าที่ 35

20

ข้อกำหนดในเรื่องความสม่ำเสมอ

- สินค้าคงเหลือที่มีลักษณะและ
การใช้งานเหมือนกันต้องใช้
วิธีการคำนวณมูลค่าด้วยวิธี
เดียวกัน
- สินค้าคงเหลือที่มีลักษณะและ
การใช้งานต่างกัน อาจจะใช้
วิธีที่ต่างกันได้หากเหมาะสม

ย่อหน้าที่ 32

ส.ค.น.ง. | ดร. อภิวัฒน์
พ.ค.น.ง. | (ท.ส.ค.น.ง.)

การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

1. รับรู้มูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินค้านคงเหลือเป็นค่าใช้จ่าย
ในงวดที่รับรู้รายได้ที่สัมพันธ์กันเมื่อมีการขาย แลกเปลี่ยน
หรือแจกจ่ายสินค้า
2. หากไม่มีรายได้เกิดขึ้น ให้รับรู้ค่าใช้จ่ายเมื่อมีการแจกจ่าย
สินค้า

ย่อหน้าที่ 42

การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

3. รับรู้ค่าใช้จ่ายจากการปรับลดมูลค่าสินค้างเหลือ และผลขาดทุนอื่นในงวดที่มีการปรับลดมูลค่าหรือเกิดผลขาดทุน
4. รับรู้การปรับลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการปรับลดมูลค่าสินค้างเหลือในงวดที่มีการถัวรายการปรับลดมูลค่าสินค้างเหลือ

ย่อหน้าที่ 42

23

การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้ในงบการเงิน

- (ก) นโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินค้างเหลือ และวิธีที่ใช้คำนวณราคาทุน
- (ข) มูลค่าตามบัญชีรวมของสินค้างเหลือและมูลค่าตามบัญชีของสินค้างเหลือแต่ละประเภทจำแนกตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน
- (ค) มูลค่าตามบัญชีของสินค้างเหลือที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย
- (ง) มูลค่าของสินค้างเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น

ย่อหน้าที่ 42

24

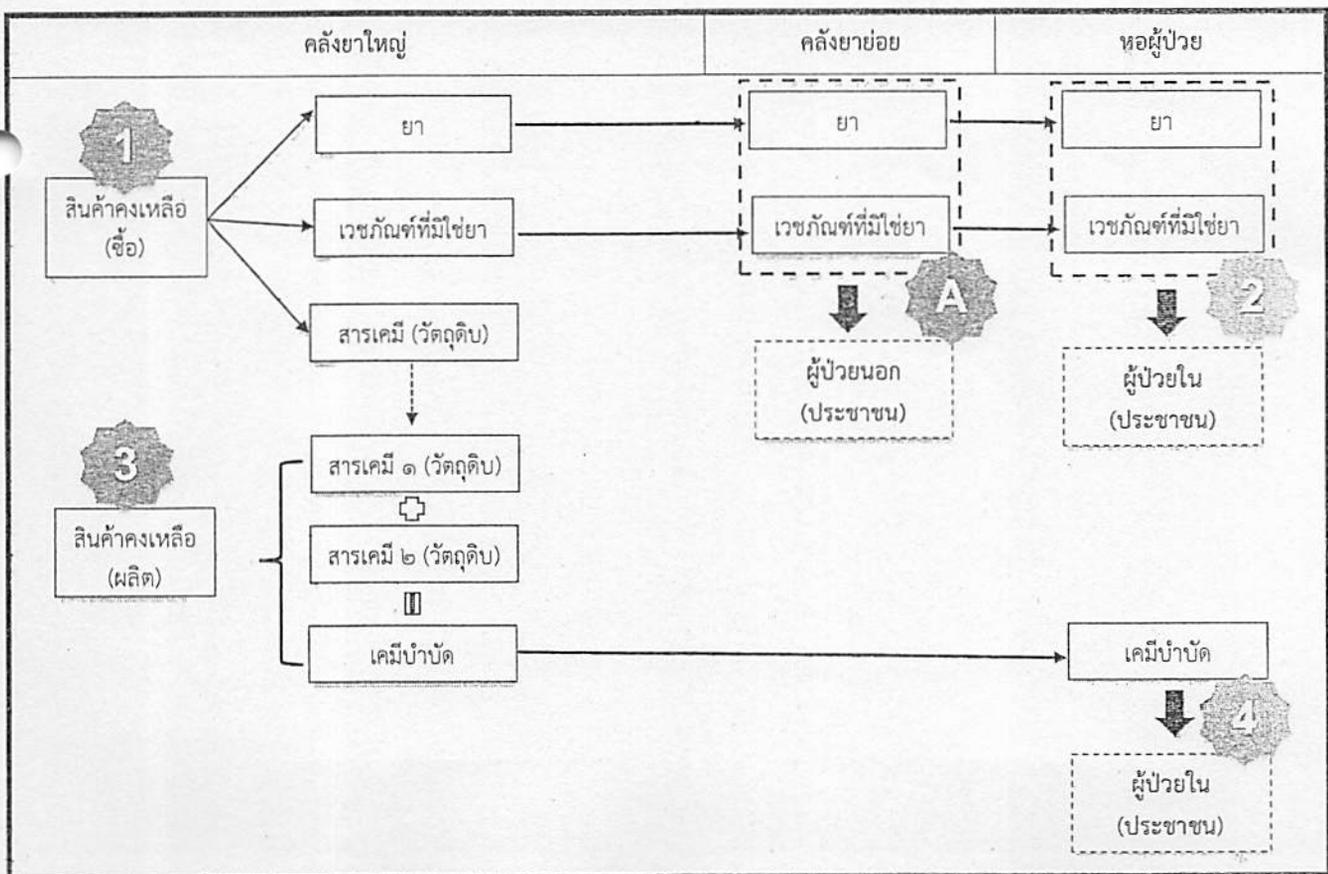
การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้ในงบการเงิน

- (จ) มูลค่าของสินค้าคงเหลือที่ปรับลดลงที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย
ในงวดบัญชีนั้นตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 40
- (ฉ) มูลค่าการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ ซึ่งหน่วยงาน
รับรู้โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย
ในงวดบัญชีตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 40
- (ช) เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้มีการกลับรายการปรับลดมูลค่า
สินค้าตามย่อหน้าที่ 40 และ
- (ซ) มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่ใช้เป็นหลักประกันหนี้สิน

ย่อหน้าที่ 42

กรณีศึกษา : ระบบการดำเนินการสถานพยาบาล

Questions